

– Psykologforeningen sovnet på post

Øystein Helmikstøl
journalist i Psykologtidsskriftet

Nora Skjerdingsstad
redaksjonssekretær

Ny rapport om testfeltet kritiserer flere aktører.

Det har ifølge organisasjonspyskolog Rudi Myrvang vært «jevnlig murring» på testfeltet. Rundt årtusenskiftet var Psykologforeningen i kontakt med Det Norske Veritas, det som nå heter DNV GL. Målet var å etablere en sertifiseringsordning for det arbeids- og organisasjonspyskologiske testområdet.

– Helt galimatias

Fram til rundt 2005 var det ifølge Rudi Myrvang komplett kaos der.

- Det var helt galimatias. Det var utrolig mange dårlige tester som ble brukt.

Etter hvert ble man enige om å starte med å sertifisere testbrukere.

- Tanken var å ha testbrukere med kompetanse, som ville velge gode verktøy. Man fikk på plass en egen sertifiseringsordning, basert på europeiske retningslinjer, sier Myrvang.

Etter dette ble det også etablert en egen standard for tester og kartleggingsverktøy, med tilhørende sertifisering i regi av DNV GL.

I 2011 tok Psykologforeningen på papiret ansvar for å forvalte standardene som ligger til grunn for sertifisering av tester og testbrukere på det arbeids- og organisasjonspyskologiske feltet.

Myrvang mener at hans egen fagforening her ikke gjorde jobben sin godt nok.

- Psykologforeningen sovnet på post. De hadde ikke helt fått med seg at de hadde det ansvaret fra 2011, dessverre.

I 2019 ble det ny oppmerksomhet rundt testkvalitet, som startet med en kommentar av Eva Grinde i Dagens Næringsliv (DN), der hun spurte hvorfor Veritas setter kvalitetsstempel på omstridte personlighetstester.

- Man hadde vært ganske fornøyd med praksisen på det organisasjonspyskologiske feltet. Så kom Eva Grinde og pirket bort dette, sier Myrvang.

Grindes kommentar i DN ble et vendepunkt, forteller han. Den førte blant annet til at det ble satt ned en arbeidsgruppe i Psykologforeningen som skulle evaluere behovet for justeringer av gjeldende standarder som ligger til grunn for DNV GLs (eid av Stiftelsen Det Norske Veritas) sertifisering av test- og kartleggingsverktøy og testbrukere på det arbeids- og organisasjonspyskologiske feltet.

- Det er helt åpenbart at Psykologforeningen ved Testpolitisk utvalg må ta et ansvar for at tester som brukes i Norge, er av tilstrekkelig kvalitet, og at alle som bruker dem, har tilstrekkelig kompetanse, sier Myrvang.

Han ledet arbeidsgruppen, og samtidig ble han med i Testpolitisk utvalg.

- Visjonen til TPU og Psykologforeningen bør helt klart være at alle som testes, skal være garantert tilstrekkelig testbrukerkompetanse og godt kvalitetssikrede og dokumenterte testverktøy, sier Myrvang.

– DNV GLs roller er ikke alene å være ansvarlig for kvalitet, ei heller er vi øverste ansvarlig

Ny rapport

Arbeidsgruppen, som i tillegg til Myrvang har bestått av psykologene Andreas Kolstø og Ellen Barsett Magnus, er underlagt Testpolitisk utvalg i Psykologforeningen.

Gruppen leverte sin rapport først til TPU, som behandlet og stilte seg bak anbefalingene i et møte i september i fjor. Rapporten ble sendt videre til Arbeidsutvalget i Psykologforeningen, som i et møte 6. oktober i fjor også stilte seg bak, ifølge Myrvang. Rapporten er dermed Psykologforeningens offisielle politikk innenfor testfeltet i tiden som kommer.

I rapporten kommer arbeidsgruppen med sterk kritikk både av Psykologforeningen og DNV GL.

«Foreningen har som følge av at TPU (Testpolitisk utvalg, red. anm.) i liten grad har tatt rollen som forvalter av standardene heller ikke bidratt til å følge opp og videreutvikle standardene. Det har heller ikke blitt registrert aktivitet for å markedsføre standardene. Ei heller har TPU i tilstrekkelig grad vært en sparringspartner for DNV GL,» heter det blant annet i rapporten.

Arbeidsgruppens konklusjon er videre at «lav testpsykologisk kompetanse i DNV GL bidrar til at selskapet per i dag ikke klarer å innfri sine forpliktelser som øverste ansvarlig for kvalitet på en tilfredsstillende måte».

De foreslår blant annet at testsertifiseringsordningen bør utvides til også å gjelde pedagogiske og kliniske tester, i tillegg til de arbeids- og organisasjonpsykologiske.

– Testing er testing. Det er ikke mindre viktig om du skal utredes for lærevansker, eller om du skal testes som ny toppsjef i Equinor, sier Rudi Myrvang.

DNV GL ser ifølge leder for personsertifisering Kristin Morisbak positivt på arbeidsgruppens evaluering av standardene og sertifiseringsordningene.

– Vi har allerede klart gitt uttrykk for at vi selvfølgelig skal se nærmere på de mulige forbedringene som blir påpekt, og at vi – etter en grundig gjennomgang – skal implementere disse der forbedringer kan skapes.

DNV GL Leder for personsertifisering Kristin Morisbak. Foto: Ole Alvik/DNV GL

Morisbak forteller at de allerede har bedt om en felles gjennomgang med arbeidsgruppen.

– Så snart Rudi Myrvang er klar for denne, er også vi klar.

Men det er ett forhold i de kritiske bemerkningene som fremmes i rapporten og i denne saken, som DNV GL vil tilbakevise.

– DNV GLs roller er ikke alene å være ansvarlig for kvalitet, ei heller er vi øverste ansvarlig.

Som sertifiseringsorgan er det blant annet vår rolle å gjennomføre den tekniske gjennomgangen, sikre all nødvendig dokumentasjon og alle nødvendige vurderinger. Vår rolle er å sertifisere i henhold til avklarte standarder. I dette tilfellet er det Norsk psykologforening som har satt standardene, basert på tilpasninger av retningslinjer for testevaluering fra EFPA (The European Federation of Psychologists' Associations). Det er naturlig nok også vår rolle å gi innspill til videreutvikling og forbedring av standarder, understreker Morisbak.

Hun forteller at som en del av dette arbeidet anvender de også uavhengige fageksperter – eksempelvis psykologer.

– At disse er en del av et psykologisk fagmiljø og ikke nødvendigvis ansatt i DNV GL, er en styrke for den overordnede målsettingen: best mulige tester.

Visjonen

Arbeidsgruppens rapport kommer etter hvert til å bli innspill til myndighetene, universitetene og helseforetakene, ifølge Myrvang.

– Ønsker du at DNV GL tar en rolle i sertifisering på det pedagogiske og det kliniske feltet også?

– Det kan være en god løsning. Selv om arbeidsgruppen fremmer kritikk overfor DNV GL, betyr ikke det at ikke DNV GL også har gjort mye bra. Om DNV GL er interessert i å diskutere en rolle som sertifiseringsinstans, også for kliniske og pedagogiske testverktøy og de som bruker disse, er det veldig bra. Men det er nok et stykke tid til vi er der. Nå gjelder det i første omgang å få opp

bevisstheten rundt behovet for økt kontroll med kvalitet på test- og kartleggingsverktøy og – ikke minst – brukerkompetansen hos de som gjennomfører testing, svarer Myrvang.

Han håper at det om fem år finnes en testsertifiseringsordning også på det kliniske og pedagogiske feltet.

– Ja. Målet er at myndighetene tar ansvar for testkvalitet. De må ikke slippe unna med å si at det er den enkelte brukers ansvar. Det bør bli en kvalitetssikringsordning av testverktøy.

Den andre delen av visjonen er at alle som skal bruke tester, skal ha demonstrert at de har både tilstrekkelig grunnkompetanse og spesifikk kompetanse på verktøyene de bruker. Noe Psykologforeningen nå stiller seg bak.

- Men psykologer kan vel dette? spør du vel om, sier Myrvang.
- Ja, nettopp. Det spør jeg deg om.
- Da sier jeg bare: Tja.
- Er det et problem at både samfunnet og pasientene tror at psykologer kan dette?
- Selvfølgelig.